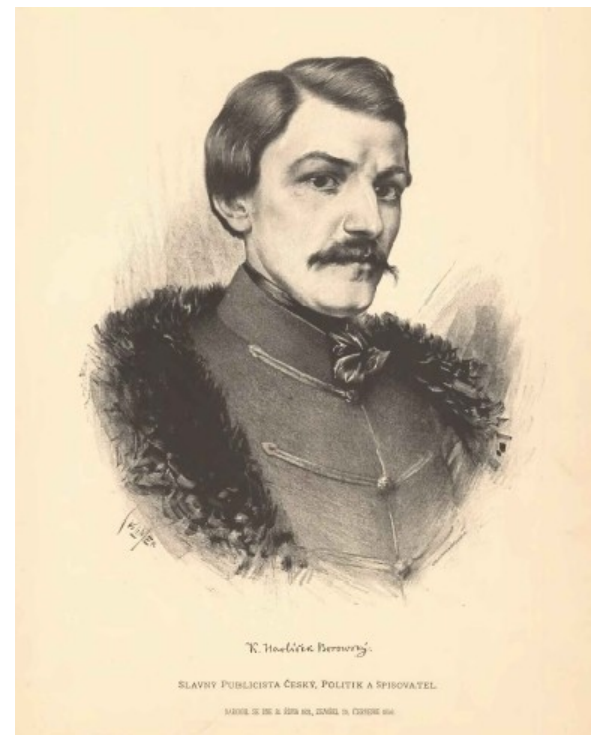


CO JSME JEŠTĚ NEPROBRALI? TROCHU HISTORIE HODNĚ SOUČASNOSTI

9. TÝDEN, LOKALNÍ A REHREGIONÁLNÍ POLITIKA
WWW.KARELMULLER.EU



ČESKÝ LIBERALISMUS A NACIONALISMUS (VLASTENECTVÍ) PO 1848



OBECNÍ SAMOSPRÁVA V ROCE 1846 V REFLEXI ČLÁNKU KHB „CO JEST OBEC?“ *PRAŽSKÉ NOVINY* (5. 11. AŽ 31. 12. 1846)

„Obec je místo plotem ohražené, nad každými dveřmi jest *numero*, v jednom domě bydlí rychtář, v jednom *servus*, v jednom slouha a v prostředku je louže. Nic víc? Nic. A proč tedy jsou ty chalupy pohromadě? Nevím věru, leda snad proto, aby když jedna chytne, i ostatní lehce shořeti mohly... Pouhé pohromadě bytí, vedle sebe bytí beze všelikého, bez vzájemnosti není ještě obec vědomí ...obec jest společnost, aby co jednotlivý sám dovésti nemůže, spojené síly dokázaly: pásti se může každé zvíře samo, k tomu nepotřebí stáda. Stádo jest jenom pro pohodlí, pro zisk pastýře, ale obec má býti pro pohodlí, pro zisk všech.“

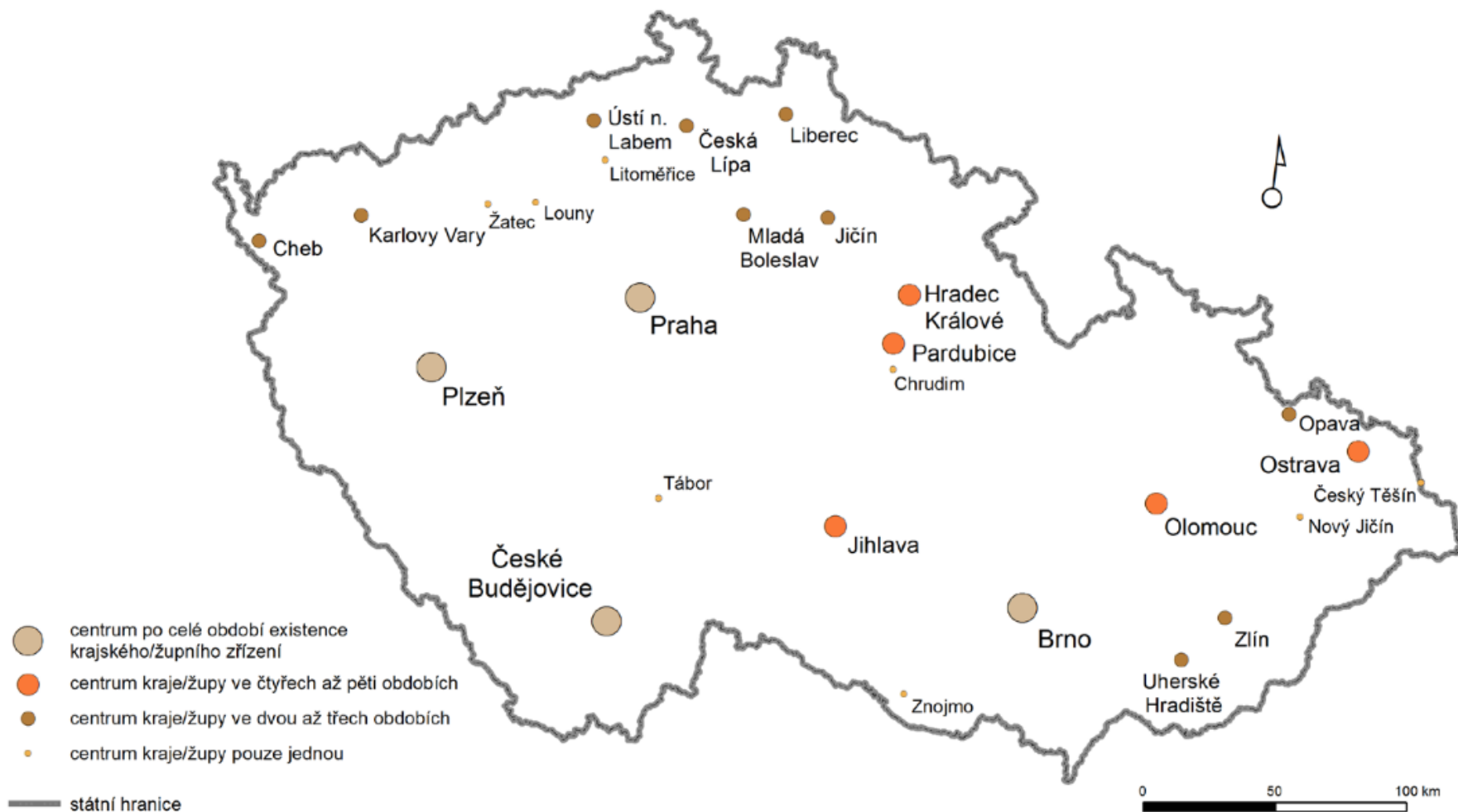
DEFICIT STÁTOTVORNOSTI (STÁT, OBEC, INSTITUCE) 1846

„Občan neznajíce účelu a zřízení obce své, nevědoucí, co se v ní děje, jak se řídí, nechápající celé ústrojenství její nemůže ani také dobře znáti své povinnosti, tak jako ani svých práv nezná. Taková nevědomost a slepota občanů jest však k největší škodě celé obce, ovšem i všech jednotlivých občanů...Každému z nás budou následky té nevědomosti známy ze zkušenosti. Jak často vidíme muže jinak v privátním životě svědomité, kteří by žádným způsobem nikomu ze sousedů svých ani o nejmenší věc neošidili, proti státu jednati lživě a velmi ošemetně. Patříme na veřejné stavby, na silnice, železnice, na pachtý, odvody k veřejným zemským potřebám a vůbec na všechno, co obec na své útraty koná, jaké se tu často dějí podvody! ... tak dalece jest v tomto ohledu cit skleslý, otupělý (neb vlastně neprobuzený), že takové podvody obce ani ve veřejném mínění hanebné nejsou.“

DUCH OBČANSTVÍ JEST PRAVÉ VLASTENECTVÍ (1846)

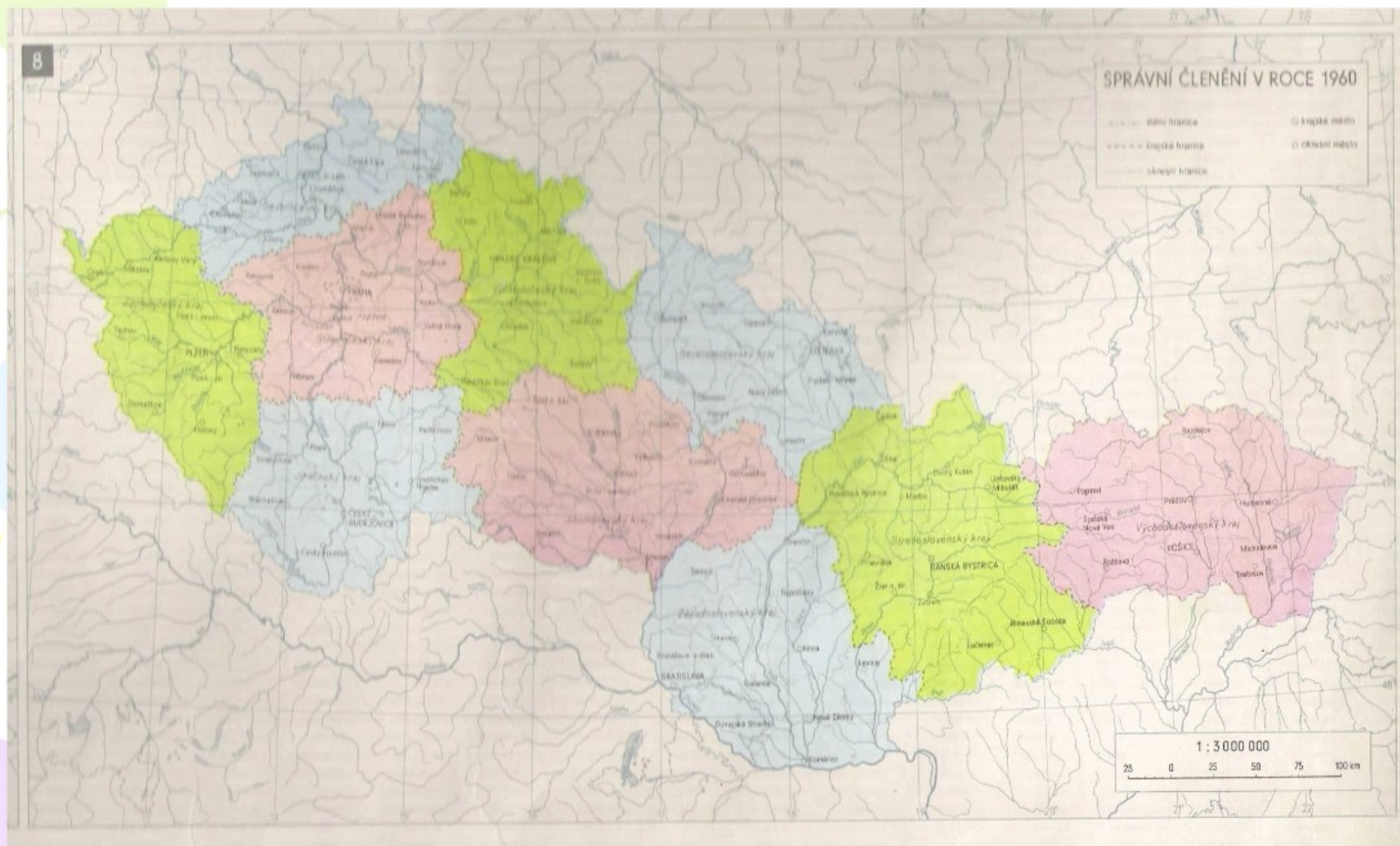
„Duch občanský, občanské smýšlení chybí v takových obcích, ve kterých občané ve správě obecní žádného podílu a ohlasu nemají, o zřízení a účelech obce nic nevědí, kde se správa veřejně a všem před očima nekoná. Tak zůstává taková obec vždy jen v zakrnělosti, a občané nemají v ní důvěru, nejsou jí oddáni, lehce se proti ní popuditi dají...“

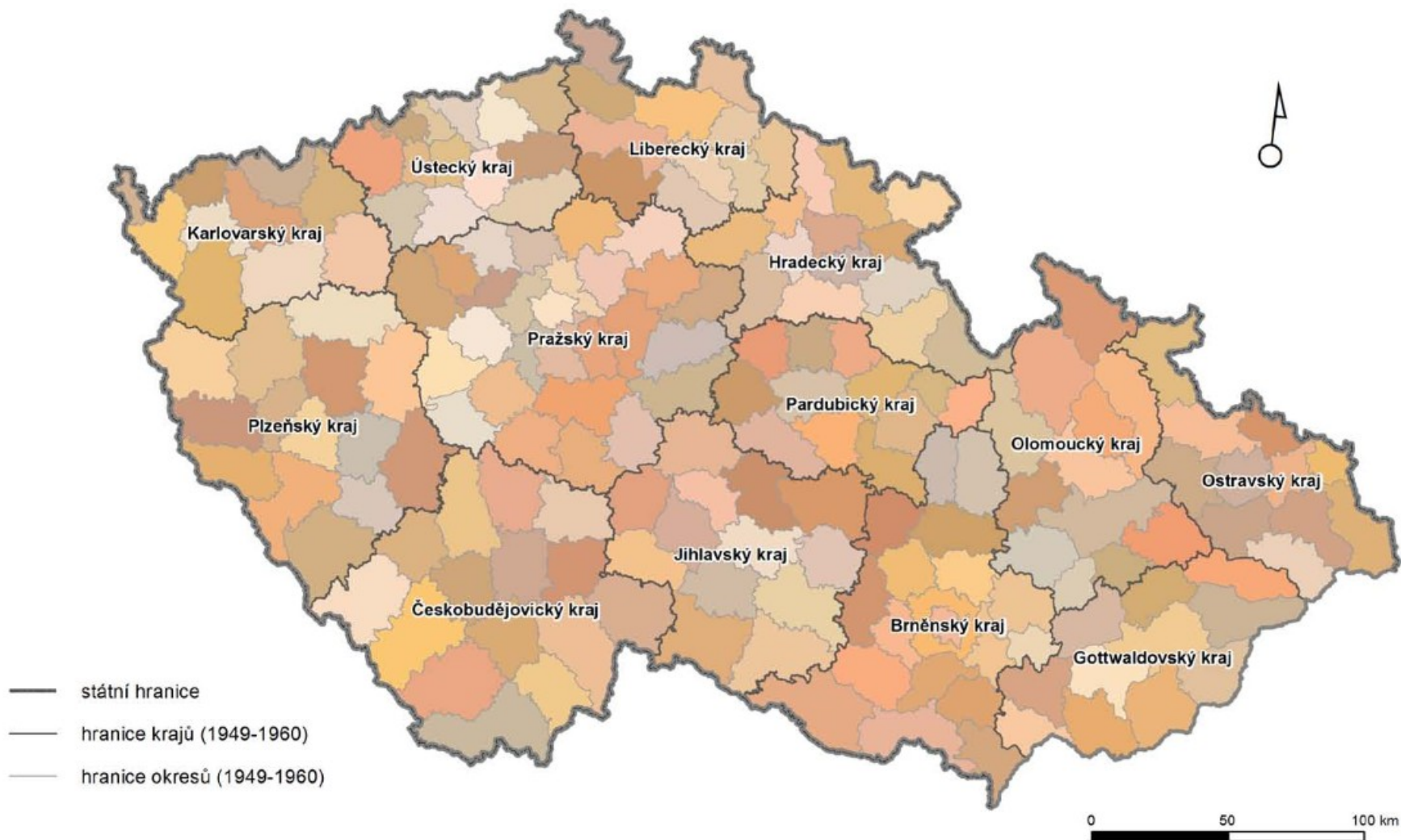
„Zcela jinak stojí obec, ve které občan sám své povinnosti a práva, zřízení a správu obce zná, kde se všechno přede všemi a veřejně jedná a kde každý sám v řízení obce jisté přiměřené má účastenství... Tam panuje duch občanský. Daně každý rád platí, nahlížeje potřebnost jich a jsa přesvědčen o dobrém hospodářství s nimi... každý věda, že co obci náleží, také zčásti i jest jeho ... naučí se jí vážiti ... obětuje se pro ni v čas potřeby, jako se obětuje přítel za přítele. To jest patriotismus, vlastenectví.“



Mapa 11 Stabilita center mezoregionálních celků

Zdroj: Burda, Janoušek (2013)

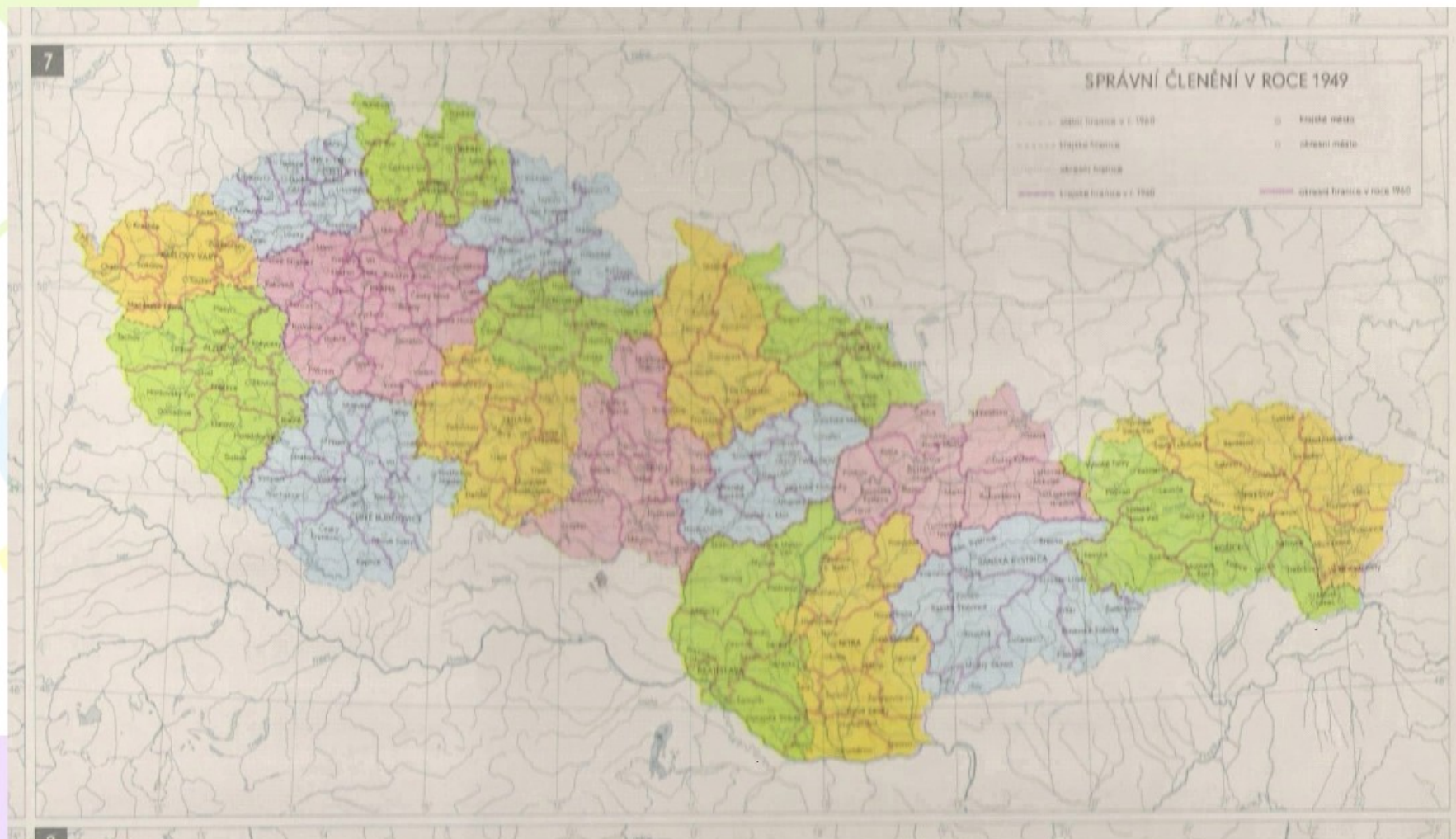




Mapa 3 Správní členění 1949–1960

Zdroj: Burda, Janoušek (2013)

SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 1949 -1960



PROTEKTORAT BÖHMEN UND MÄHREN

ZEICHENERKLÄRUNG

OBERLANDSRATBEZIRK

Oberlandsratbezirk Sitz

HAUPTSTADT

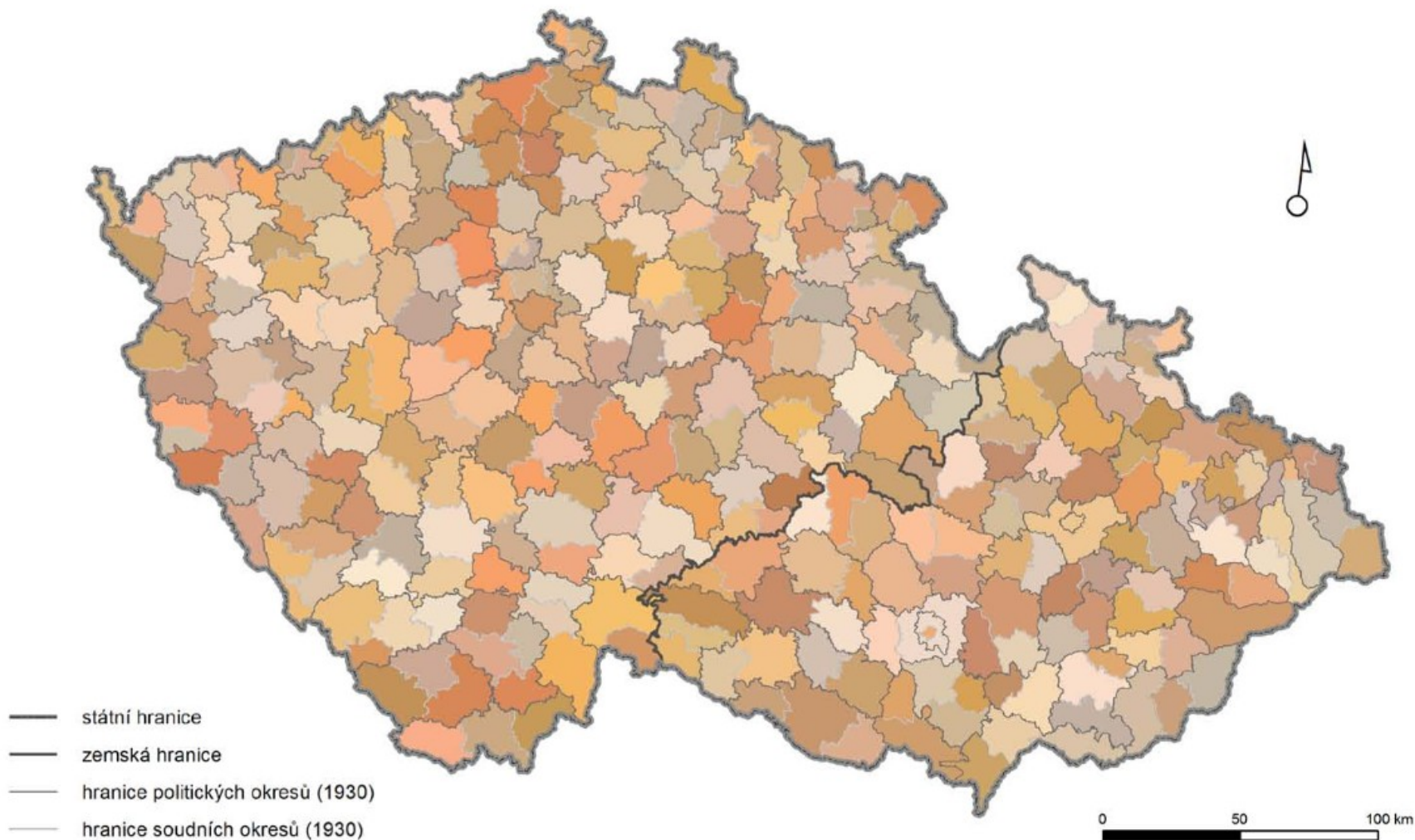
Bezirk





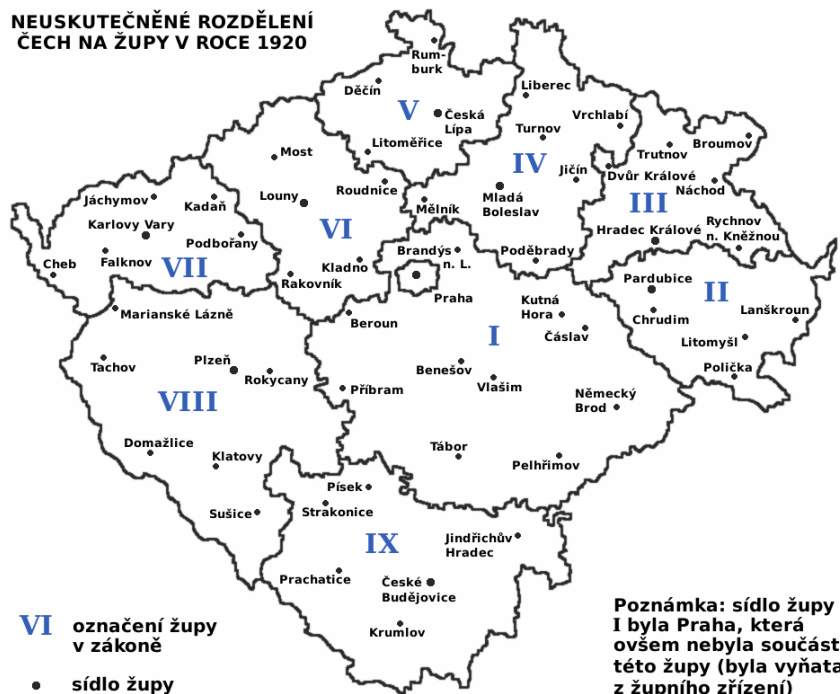
ČESKOSLOVENSKO 1928-1938





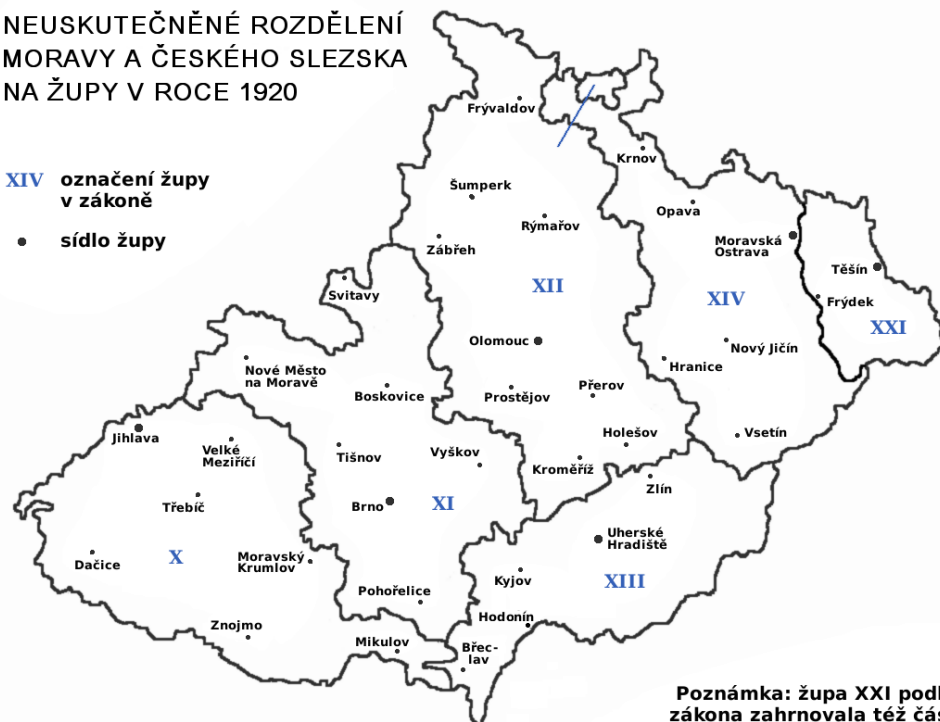
Mapa 1 Správní členění v roce 1930
Zdroj: Burda, Janoušek (2013)

NEUSKUTEČNĚNÉ ROZDĚLENÍ ČECH NA ŽUPY V ROCE 1920



NEUSKUTEČNĚNÉ ROZDĚLENÍ MORAVY A ČESKÉHO SLEZSKA NA ŽUPY V ROCE 1920

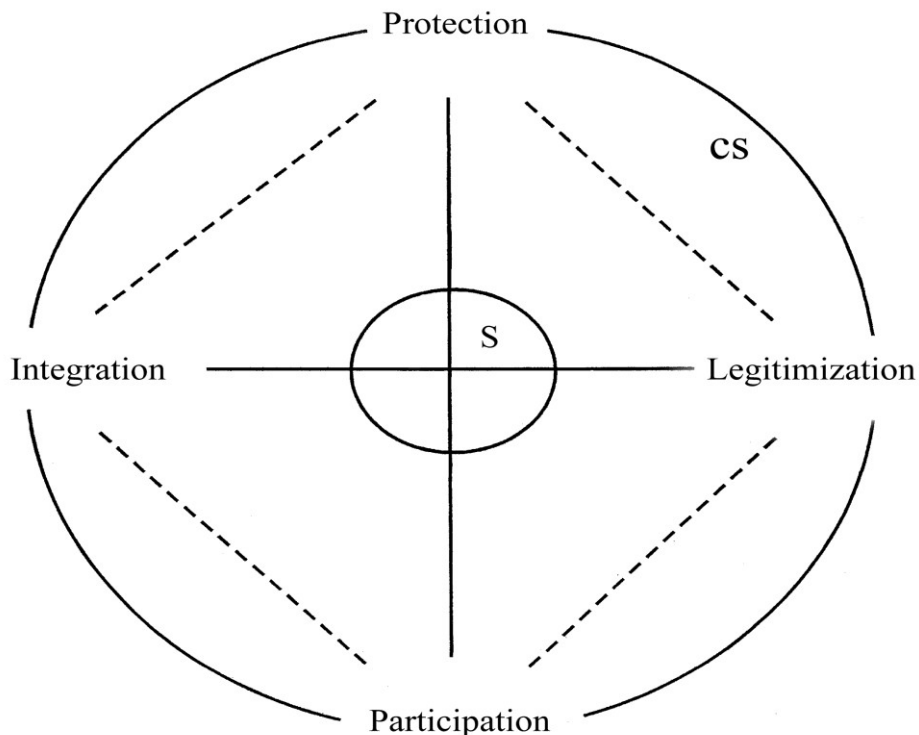
- XIV** označení župy
v zákoně
- sídlo župy



THE CONCEPT OF CIVIL SOCIETY

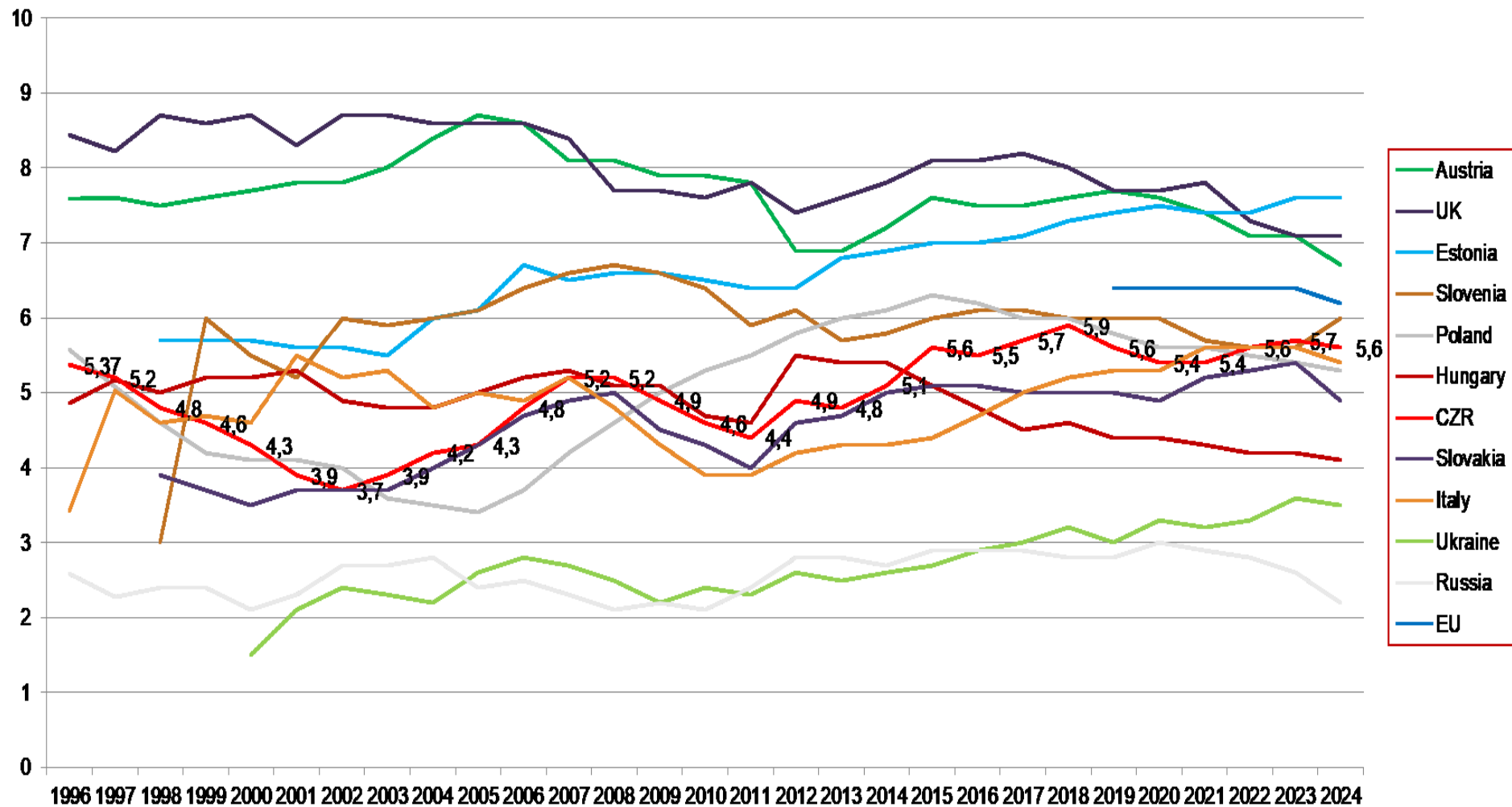
COMPLEMENTARY GIDDENS PERSPECTIVE OF TOCQUEVILLE

MÜLLER KB (2006), THE CIVIL SOCIETY-STATE RELATIONSHIP IN CONTEMPORARY DISCOURSE: A COMPLEMENTARY ACCOUNT FROM GIDDENS PERSPECTIVE. *THE BRITISH JOURNAL OF POLITICS AND INTERNATIONAL RELATIONS*, 8 (2), 311-330.

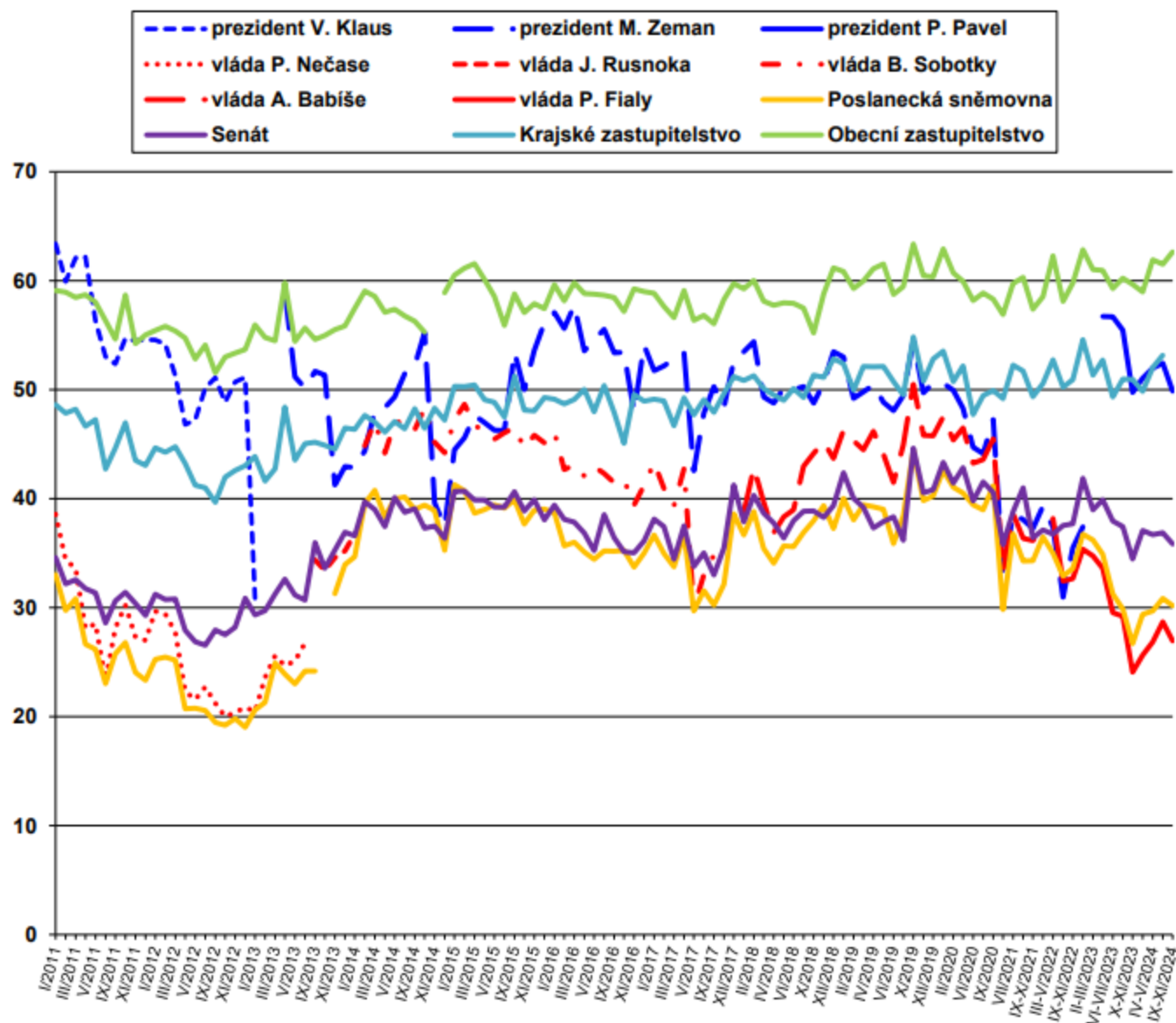


- **Passivity, apathy**
- **Abuses of power**
- **Crisis of legitimacy, low trust to institutions**
- **Fragmentation/anomy, low trust to others**

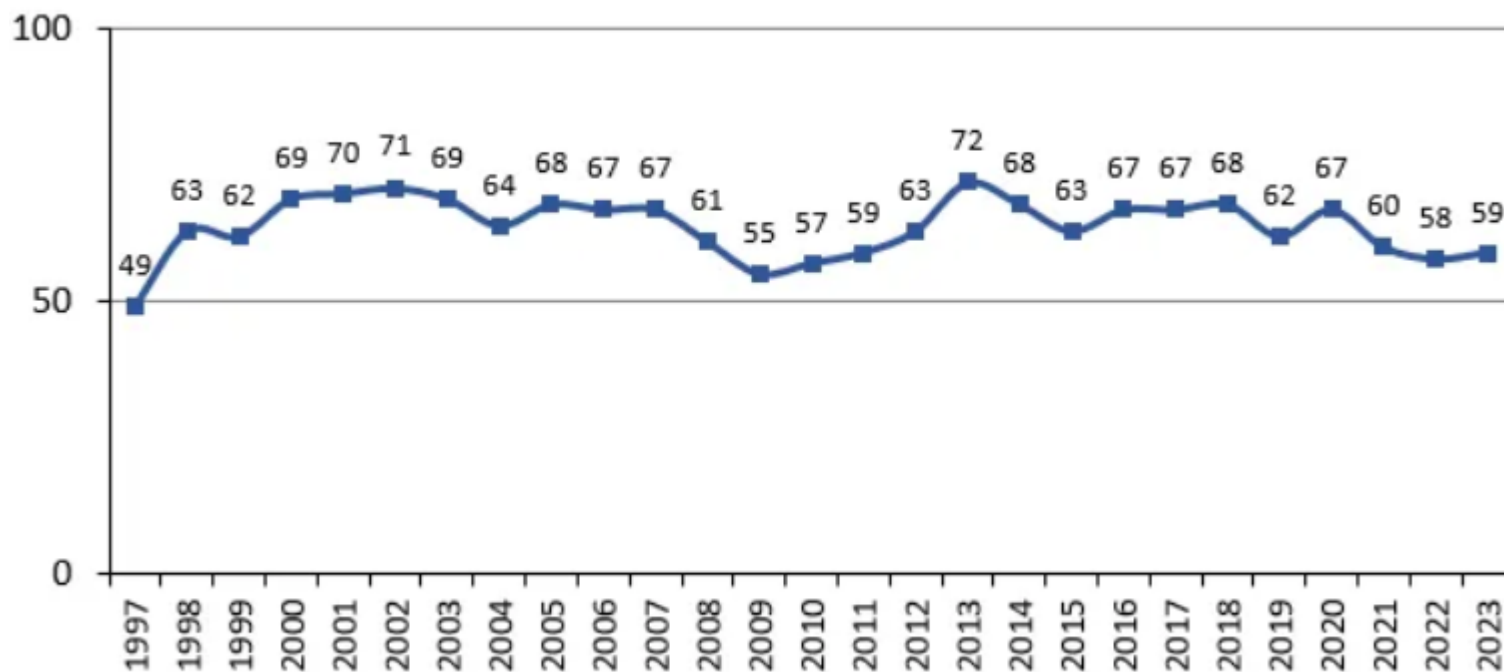
Transparency International, CPI



Graf 2: Důvěra ústavním institucím v letech 2011 - 2024 (index důvěry)²

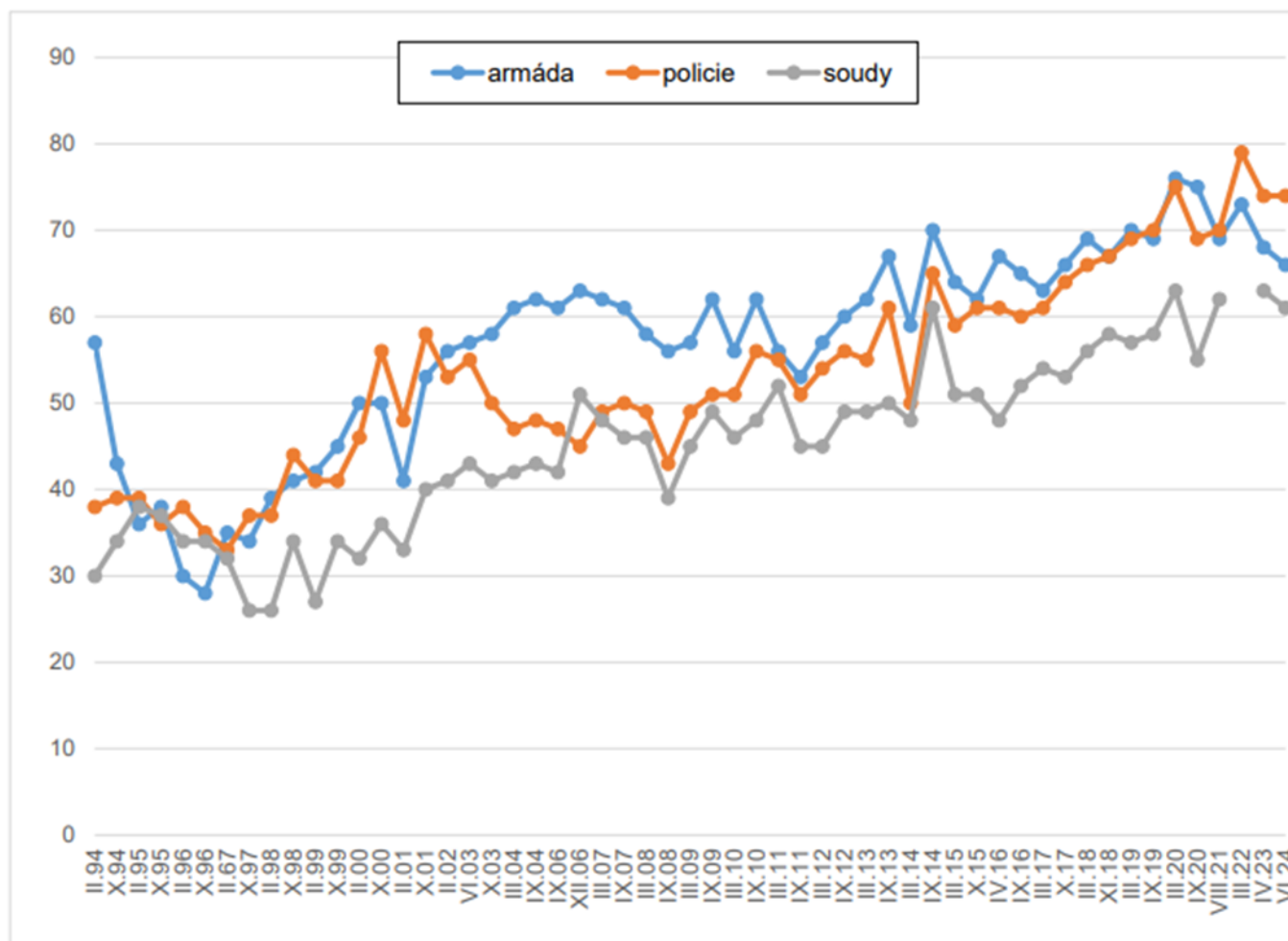


„Důvěřujete následujícím institucím?“ – Ústavní soud



Pramen: STEM, 1997-2023

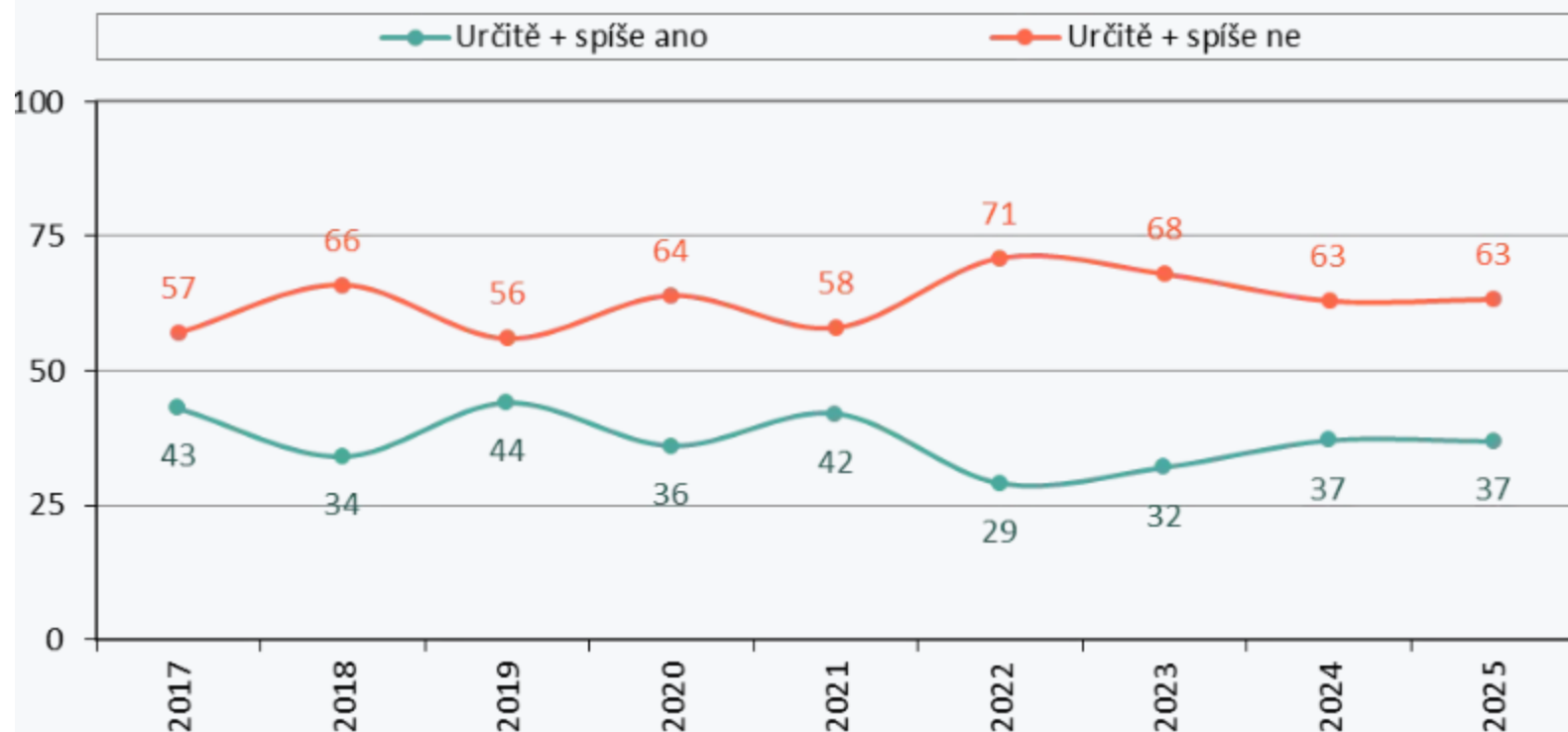
Graf 1: Vývoj důvěry armádě, policii a soudům (v %)



Pozn.: Údaje v grafu představují součet odpovědí "rozhodně důvěřuji" a "spíše důvěřuji" vyjádřený v procentech. V březnu 2022 nebyla otázka na důvěru soudům zahrnuta v dotazování.

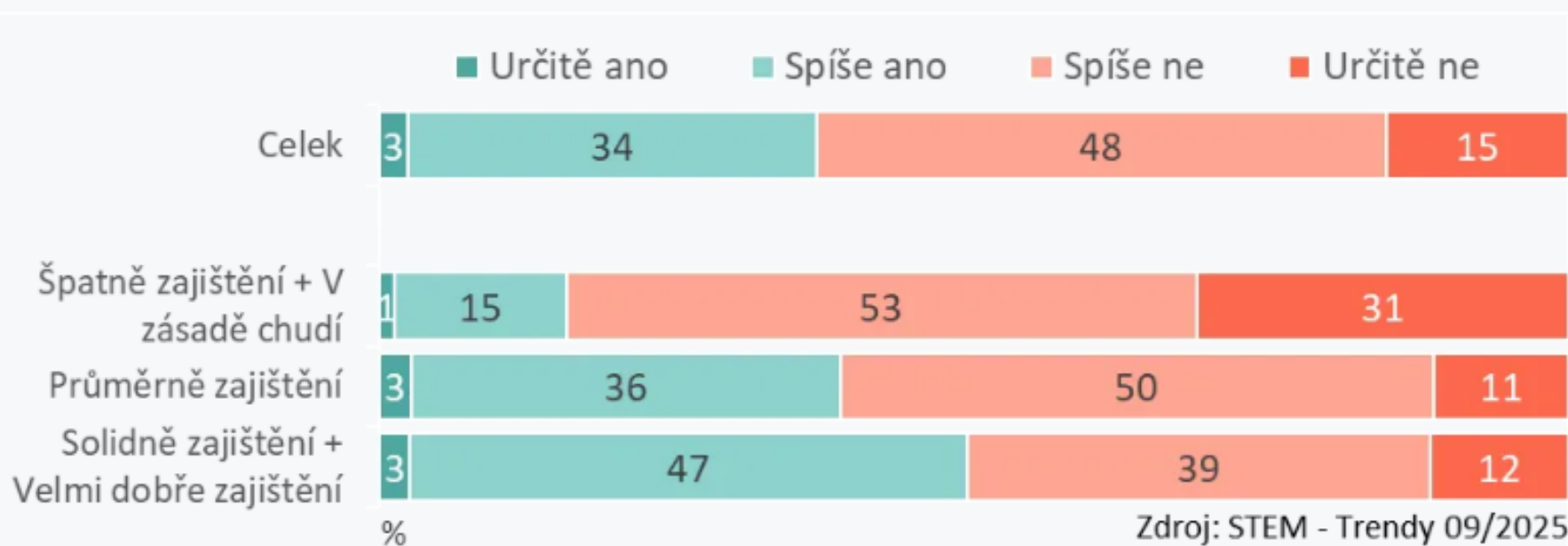
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

„Myslíte si, že většině lidí se dá důvěřovat?“



Zdroj dat: STEM - Trendy 2017-2025

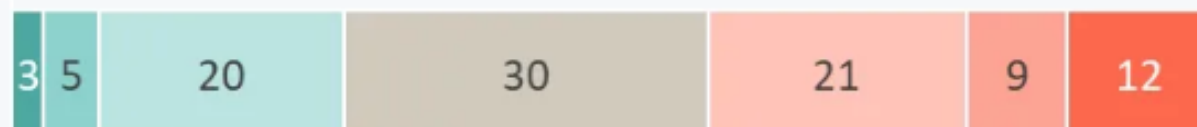
„Myslíte si, že většině lidí se dá důvěřovat?“



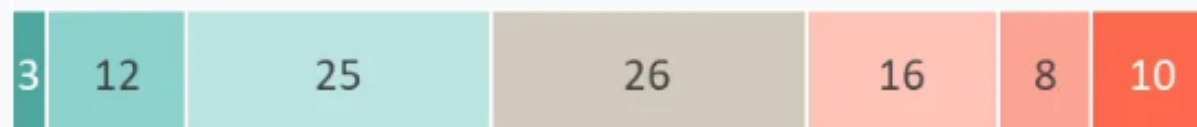
Zdroj: STEM - Trendy 09/2025

■ 1 - Lidé si vzájemně pomáhají ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 - Každý se stará jen sám o sebe

Vztahy mezi lidmi v české společnosti jako celku



Vztahy mezi lidmi v místě bydliště

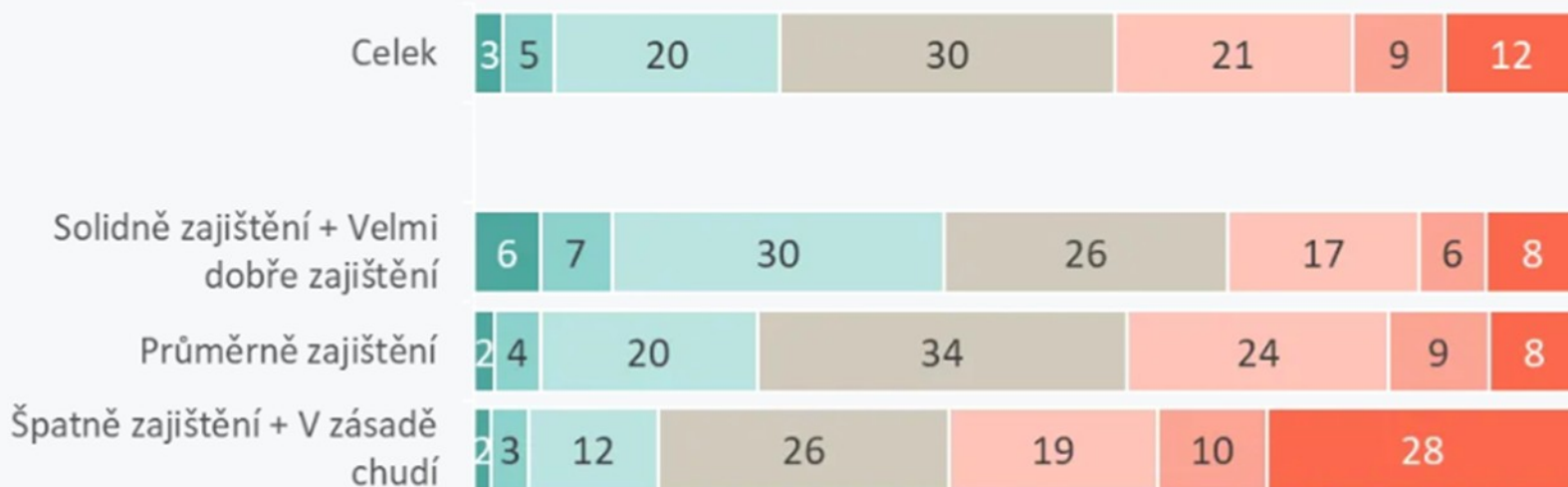


%

Zdroj: STEM - Trendy 09/2025

„Který ze dvou popisů podle Vás lépe vystihuje vztahy mezi lidmi v české společnosti jako celku? Zvolte číslo na stupnici 1 až 7, jejíž krajní póly vyjadřují následující výroky: Lidé si vzájemně pomáhají – Každý se stará jen sám o sebe.“

■ 1 - Lidé si vzájemně pomáhají ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 - Každý se stará jen sám o sebe

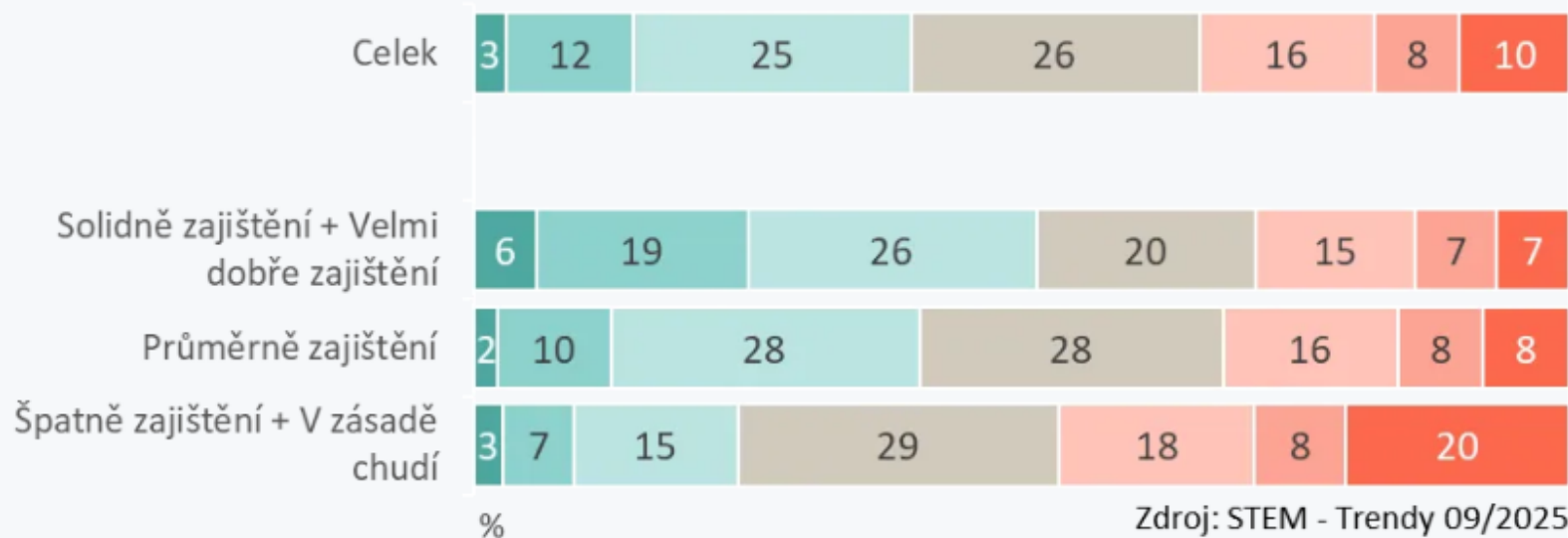


%

Zdroj: STEM - Trendy 09/2025

„A jak je to se vztahy mezi lidmi v místě, kde bydlíte, tj. ve Vaší obci, pokud bydlíte na vesnici nebo malém městě, nebo ve Vaší čtvrti nebo ulici, pokud bydlíte ve větším městě?“

■ 1 - Lidé si vzájemně pomáhají ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 - Každý se stará jen sám o sebe

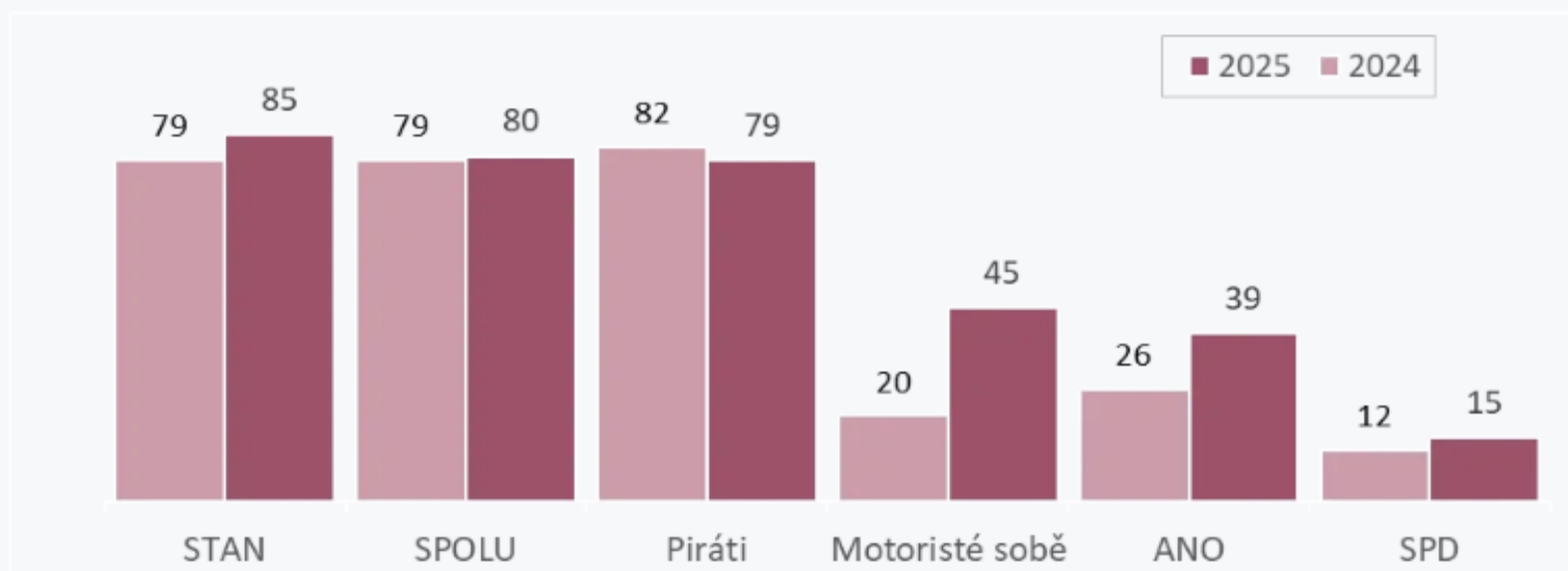


Zdroj: STEM - Trendy 09/2025

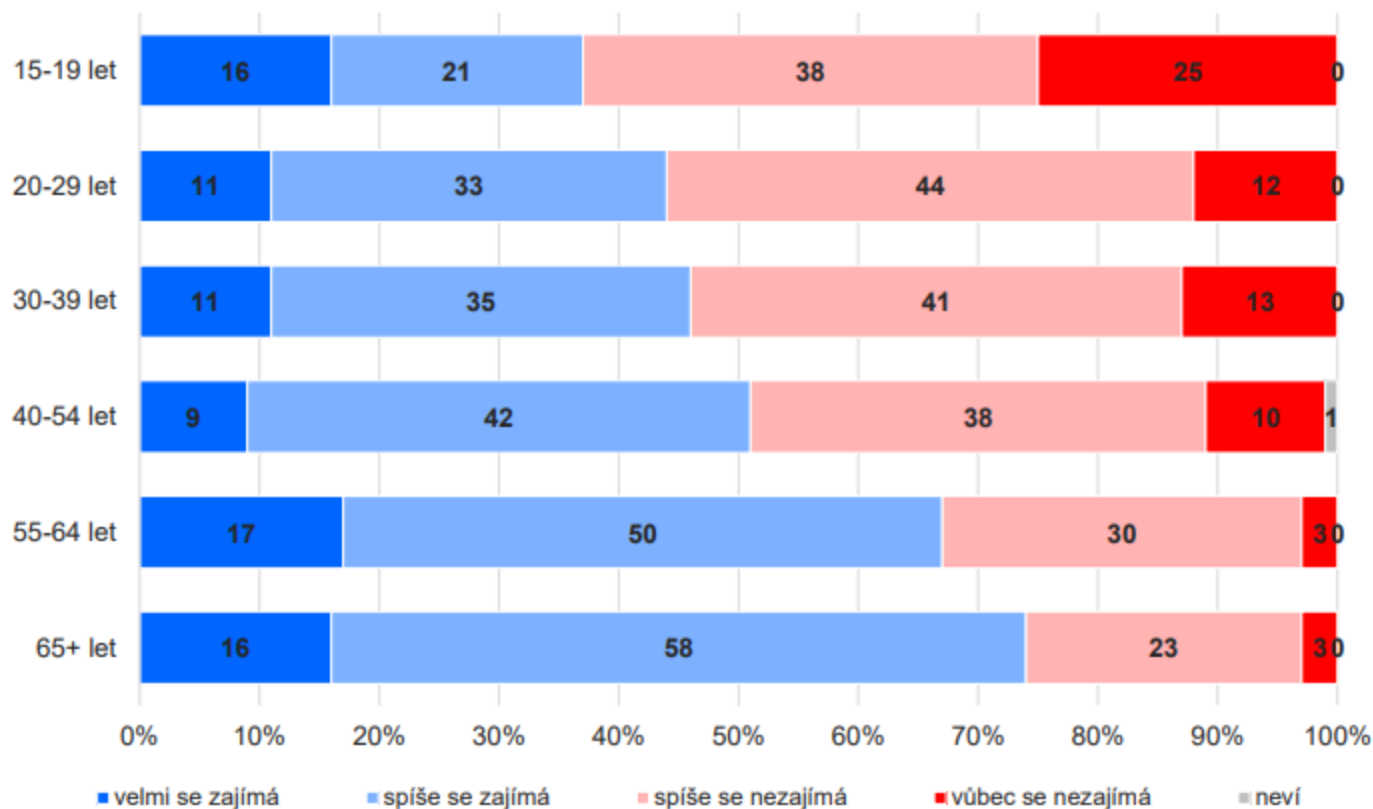
„Myslíte si, že se situace v České republice vyvíjí všeobecně správným nebo nesprávným směrem?“



„Jste spokojen(a) se způsobem, jakým funguje demokracie v naší zemi?“ (určitě + spíše ano v %)
Rozdíly podle politických preferencí

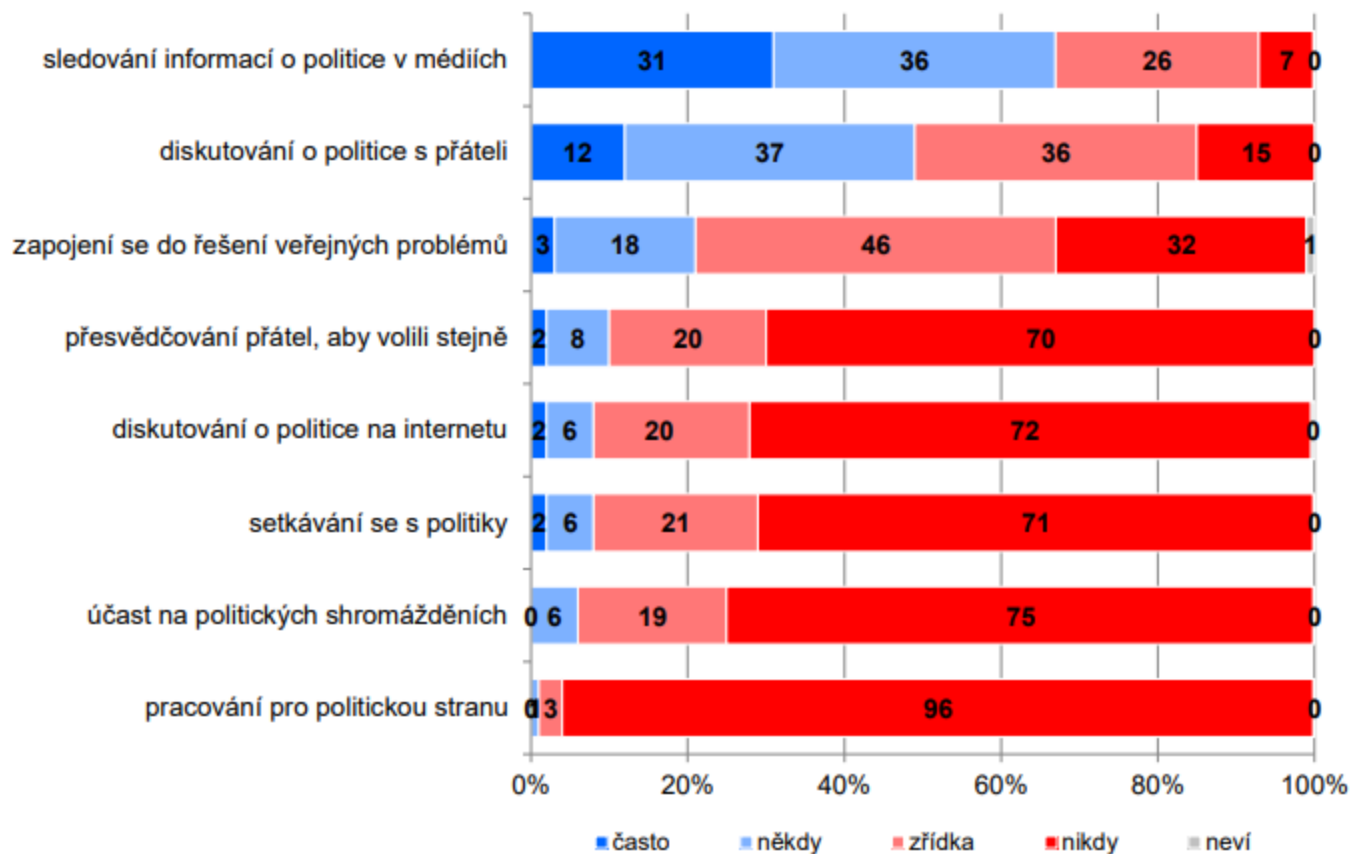


Graf 4: Zájem o politiku dle věku (%)



Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Graf 5: Jak často se občané věnují činnostem spojených s politikou (v %)⁵



Pozn. Položky seřazeny sestupně dle součtu odpovědí „často“ + „někdy“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

FORMOVÁNÍ ČESKÉ (OBČANSKÉ, NÁRODNÍ) SPOLEČNOSTI (ETAPIZACE)

- **Současnost – sametová revoluce (36)**
- **1989 – 1968 normalizace (21)**
- **1948 – 1968 kult osobnosti a uvolnění (20)**
- **1948 – 1938 válka a její důsledky (10)**
- **1938 – 1918 slavná 1. republika (20)**
- **1861 – 1918 habsburský stát (57)**
- **1850 – 1860 Bachův absolutismus (12)**

ALOISIE MÜLLEROVÁ (*1909 – †2011)

- Aloisie Sommerová (Ludvík Sommer, shopkeeper, her father died in the WWI)
- 1909 (born in Hapsburg Empire in Moravia)
- 1918 (10 years old – Czechoslovakia)
- 1938 (30 years old – 1st break up of Czechoslovakia)
- 1939 (Annexation – Protectorate Böhmen und Mahren)
- 1945 (36 year old – Renewal of Czechoslovakia)
- 1948 (Communist Coup)
- 1968 (60 years old – Prague Spring)
- 1989 (80 years old – Velvet Revolution)
- 1993 (2nd Break up Czechoslovakia)
- 2004 (Czechia joined the EU)

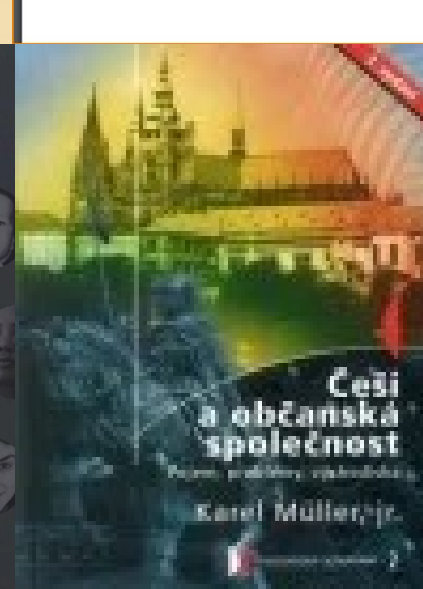
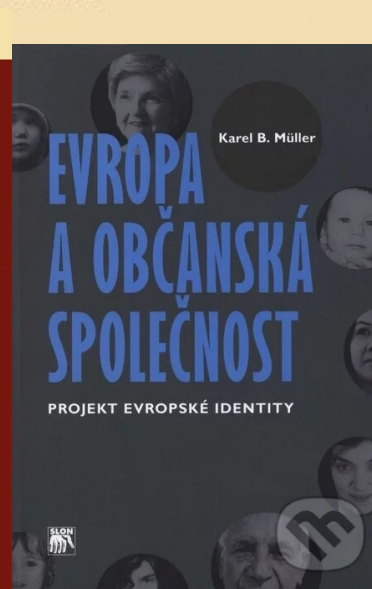
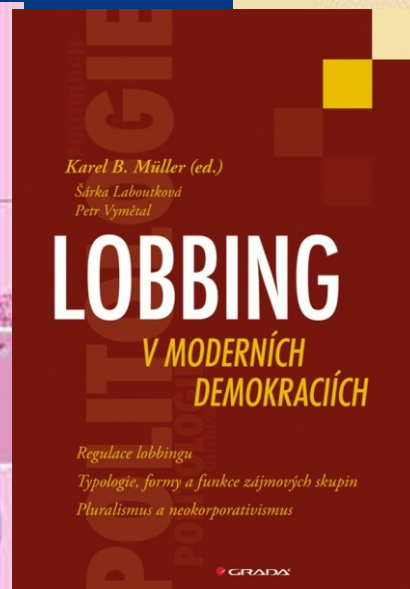


Aloisie Müllerová oslavila stočku v obdivuhodné svěžesti.



Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu

Karel B. Müller



Díky
za
pozornost